

University of Groningen

Hypofysevoorkwabhormonen en het ontstaan van het experimenteele teercarcinoom

Zeldenrust, Jan

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1934

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Zeldenrust, J. (1934). *Hypofysevoorkwabhormonen en het ontstaan van het experimenteele teercarcinoom*. s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

HOOFDSTUK V.

SAMENVATTING.

In de beschreven experimenten is getracht vast te stellen welken invloed hormonen van de hypophysevoorkwab hebben op het ontstaan van het experimenteele teercarcinoom. Uit de literatuur is gebleken, dat het aannemelijk geacht moet worden, voor de pathogenese van den gezwelligroei naast exogene factoren, ook aan endogene momenten beteekenis toe te kennen. Immers het bleek, dat in den afloop van regeneratieprocessen, welker beteekenis voor het ontstaan van gezwellen men thans vrijwel algemeen aanneemt, individueele factoren een rol spelen.

Hieraan is het begrip dispositie voor het krijgen van gezwellen ontleend. Voor deze dispositie worden o.a. hormonale verhoudingen verantwoordelijk gesteld.

De moderne endocrinologie heeft in dit verband de aandacht gevestigd op de hormonale verrichtingen van de geslachtsklieren. Waar gebleken is, dat deze staan en vallen met de functies van de hypophysevoorkwab, is laatstgenoemd orgaan in de beschouwingen over het ontstaan van gezwelligroei, een centrale plaats gaan innemen.

Sommige onderzoekers gaan zelfs zoo ver dat ze aan de hypophysevoorkwab in dit opzicht een primaire beteekenis gaan toekennen (H o f b a u e r).

Van de belangrijkste hormonen van de hypophysevoorkwab noemen we in de eerste plaats het groeihormon, dat een aandeel heeft in het tot stand komen van den algemeenen lichaamsgroei, in het bijzonder in dien van het skelet.

Daarnaast kent men het prolactin, waarschijnlijk uit minstens

twee componenten bestaande, dat de werkzaamheid van de geslachtsklieren reguleert.

In ons experiment is nu nagegaan den invloed van het groeihormon eenerzijds en van het prolan anderzijds op de door teren in de muizenhuid veroorzaakte veranderingen.

Hierbij bleek de *stimuleerende* invloed van het prolan. De in het algemeen na een bepaald tijdsverloop optredende epitheelhypertrophie en de zich later daaruit ontwikkelende plaatselijke tumorgroei trad niet alleen op een veel vroeger tijdstip op, maar bovendien was de epitheelhypertrophie sterker uitgesproken en meer diffuus over het teerveld uitgebreid.

Anders daarentegen met het groeihormon. Terwijl men zou verwachten dat dit, den physiologischen groei van mesenchymale elementen zoo bij uitstek aanzettende hormon, in ons experiment een soortgelijken groei-aanzettenden invloed zou uitoefenen, bleek het tegendeel waar te zijn. Het epitheeldek van de huid in het teerveld vertoonde over het algemeen atrophie. De epidermis was overal slechts één, hoogstens twee cellagen dik. Deze cellen waren klein, min of meer afgeplat en hadden een donkere chromatine-rijke kern; nergens werden de groote, gezwollen, levenskrachtig lijkende cellen gezien, zooals we die onder invloed van het prolan zagen ontstaan. Steeds was de atrophische epitheelbekleeding met een tamelijk dikke hoornlaag bedekt.

De invloed die het groeihormon op het ontstaan van het experimenteele teercarcinoom heeft, moet daarom een *remmenden* genoemd worden. Deze invloed is beperkt tot het teerveld.

Welke beteekenis moet aan deze uitkomsten worden toegekend?

Is de beteekenis van de hypophysevoorkwab voor den gezwelgroei essentieel? Een dergelijke veronderstelling zou verstrekkende conclusies met zich mede brengen

en is, alleen al om het feit dat ze de beteekenis van exogene momenten uitsluit, verwerpelijk. Meer voor de hand liggend is het, om de hypophysaire werkzaamheid te zien binnen het kader van de beteekenis van het geheele endocrine stelsel voor de gezwelddispositie. Welke plaats de hypophysevoorkwab daarin inneemt, is een tweede vraag. De onderzoekingen van de laatste jaren waren aanleiding, dat aan dit orgaan een grootere beteekenis wordt toegekend. Het is evenwel niet ondenkbaar dat in de toekomst de inzichten zich zullen wijzigen.

Resumeerende blijkt nu dat het prolan, op de veranderingen in de huid van het teerveld, een bevorderenden invloed heeft, terwijl de werking van het alcalisch hypophysextract daaraan tegengesteld is.

In de beschouwing over de beteekenis van de hormonale werkzaamheid van de hypophysevoorkwab voor de gezwelddispositie zou men de invloed van het groeihormon als een dispositie-verlagende, die van het prolan als een dispositieverhoogende, moeten opvatten. De geringere veelvuldigheid van gezwellen op den kinderleeftijd in vergelijking met die na de puberteit, dus in het algemeen na voltooide lichaamsgroei, kan in dit verband misschien nader worden toegelicht, en aan de verkregen uitkomsten een zinvollere beteekenis geven.
